Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud gevestigd te Boxtel

Rapport inzake de jaarrekening 2019

BDO

Inhoudsopgave

	Pagina
Algemeen	2
Samenstellingsverklaring van de accountant	3
Bestuursverslag	4
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2019	18
Staat van baten en lasten over 2019	20
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	21
Toelichting op de balans per 31 december 2019	23
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019	25
Bijlage	
1. Overzicht projecten	27

T: +31 (0)73 640 57 05
E: denbosch@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Postbus 3191, 5203 DD 's-Hertogenbosch
Meerendonkweg 25, 5216 TZ 's-Hertogenbosch
Nederland

Aan het bestuur van
Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud
Keefheuvel 1a
5298 AH Liempde

's-Hertogenbosch, 19 maart 2020

Geacht bestuur,

Ingevolge uw opdracht hebben wij de bij dit rapport opgenomen jaarrekening over het boekjaar 2019 van uw onderneming samengesteld. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de entiteit. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken. De jaarrekening is met de overige gegevens opgenomen in de bij deze rapportage opgenomen jaarstukken.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171188.
BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V. handelt tevens onder de namen BDO Accountants, BDO Belastingadviseurs, BDO Direct, BDO Global Outsourcing, BDO International Tax Services, BDO IT Audit & Security, BDO Tax Consultants.
BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

T: +31 (0)73 640 57 05
E: denbosch@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Postbus 3191, 5203 DD 's-Hertogenbosch
Meerendonkweg 25, 5216 TZ 's-Hertogenbosch
Nederland

Samenstellingsverklaring van de accountant

Aan: het bestuur van Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud

De jaarrekening van Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud is door ons samengesteld op basis van de van u verkregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2019 en de staat van baten en lasten over 2019 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, Samenstellingsopdrachten. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook vanuit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

's-Hertogenbosch, 19 maart 2020

BDO Accountants,
namens deze,

S.C.P.W. Prudon RA MFSME

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171188.
BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V. handelt tevens onder de namen BDO Accountants, BDO Belastingadviseurs, BDO Direct, BDO Global Outsourcing, BDO International Tax Services, BDO IT Audit & Security, BDO Tax Consultants.
BDO Accountants & Belastingadviseurs B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

BESTUURSVERSLAG

Jaarverslag 2019

Het Groene Woud

Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud
Gevestigd te Liempde
Opgericht op 25 juni 2009

19 maart 2020

In dit jaarverslag doet het bestuur van stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud verslag van de wijze waarop in 2019 vorm is gegeven aan de ambities en doelstellingen en de daartoe verrichte activiteiten en ingezette middelen. De stichting heeft als taak het stimuleren en faciliteren van de uitvoering, het ontwikkelen en uitvoeren van eigen projecten (uitvoeringsprogramma Het Groene Woud 2017-2020) en het betrekken van bewoners, organisaties en ondernemers.

1. Samenstelling stichtingsbestuur

Per 31 december 2019 bestond de Groene Woud Raad uit de onafhankelijk voorzitter Y. Kortmann en bestuurlijke vertegenwoordigers van 13 gemeenten (Best, Boxtel, Den Bosch, Eindhoven, Haaren, Heusden, Meierijstad, Oirschot, Oisterwijk, Sint-Michielsgestel, Son en Breugel, Tilburg, Vught), 2 waterschappen (Dommel, Aa en Maas), 3 terreinbeheerders (Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten), st ZET, Brabants Particulier Grondbezit en stichting Landschapsfonds Het Groene Woud.

Per 31 december 2019 bestond het hoofdbestuur uit:

Voorzitter	Y. Kortmann
Secretaris/vice-voorzitter	J. Naaijkens
Penningmeester	G. van Schijndel
Leden	G. van den Oetelaar
	J. Baan
	J. Hendriks
	A. Megens
	C. van der Pas
	P. Machielsen
	M. Jacobs
	L. Verheijen
Ambtelijk secretaris	W. Thijssen

2. Doelstellingen organisatie

De stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud heeft ten doel:

A. het voorbereiden en (doen)uitvoeren van de besluiten van het Stichtingsbestuur Het Groene Woud;
B. het stimuleren en ondersteunen van de uitvoering van projecten op ruimtelijk, economisch en maatschappelijk gebied in Het Groene Woud, uitgaande van internationaal, nationaal, regionaal en lokaal beleid op het gebied van duurzame plattelandsvernieuwing;
C. het bevorderen van duurzame ontwikkelingen binnen het gebied van Het Groene Woud;
D. het versterken van de culturele identiteit van Het Groene Woud;
E. het bevorderen, ondersteunen en uitvoeren van innovatieve ideeën binnen haar werkgebied gericht op realisatie van de streekdoelen;
F. het bevorderen van samenwerking zowel binnen als buiten haar werkgebied.

De stichting doet dit door:

a. het huren, inrichten en exploiteren van een Streekhuis;
b. zoveel mogelijk partners te betrekken met affiniteit met het platteland en de doelen in haar werkgebied;
c. het geven van adviezen aan initiatiefnemers van projecten en aan subsidiefondsbeheerders over projecten die binnen de streekdoelen vallen;
d. het verwerven van fondsen voor zover dat de realisatie van de streekdoelen dichterbij brengt;
e. het communiceren met partijen, inwoners en ondernemers in het werkgebied over doelen en projecten;

f. het stimuleren van interactief bestuur;
g. het bevorderen van nieuwe economische dragers op het platteland;
h. het voorbereiden en uitvoeren van projecten.

3. Bestuurlijke ontwikkelingen 2019

Governance
Na de veranderde governance/statuten van st Nationaal Landschap Het Groene Woud en de st Landschapsfonds Het Groene Woud in 2018, is de focus in 2019 gericht geweest op de het nadenken over de toekomstige relatie tussen Het Groene Woud en het Van Gogh Nationaal Park. Het Groene Woud heeft hiervoor, als subcommissie van Van Gogh NP, een sessie gehouden onder leiding van Vincent Lokin. Belangrijkste rol is en blijft het initiëren en faciliteren van projecten en het verbinden van partijen.
In december 2019 is het concept Masterplan Van Gogh NP, inclusief governance, door de stuurgroep Van Gogh NP i.o. vastgesteld. De governance Van Gogh NP bestaat uit een strategisch partneroverleg, een regiegroep (met ambtelijke ondersteuning) en een st Parkbureau. De taken richten zich op 'bewaken' van de ambitie, externe beeldvorming en massa maken (lobby). Het belang van gebiedsontwikkeling en lokale uitvoeringsprojecten wordt benadrukt, maar de verantwoordelijkheid en kosten van de deelnetwerken en gebiedsprojecten is aan hen zelf. Als de status van Nationaal Park wordt verkregen, zal de nieuwe governance worden vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst, ingaande 2021.
In 2020 zullen rol, taken en financiering van Het Groene Woud, in relatie tot Van Gogh NP, samen met de huidige partners, de Groene Woud Raad, verder vorm gegeven moeten worden.

Rol bedrijfsleven
De in 2016 ingestelde Raad van Inspiratie (vertegenwoordigers van ondernemingen, instellingen en maatschappelijke organisaties, die meedenken en hun netwerk verbinden met Het Groene Woud) bestond in 2019 uit 24 leden: Bert van der Els (Van Gogh Brabant), Cees Vermeer (Q Care Medical Services), Charles de Mooij (Noordbrabants Museum), Jan Melis (Melis Gieterijen), Martin Houben (Rabobank 's-Hertogenbosch), Ton Nelissen (Van den Berk Boomkwekerijen), Guiljo van Nuland (Brabant Water), Roel Hellemons (Eindhoven Airport), Pieter van der Meulen (Heineken), Bas Sanders (Sanders Machinebouw), Paul Rüpp (Avans Hogeschool), Harrie Hendriks (vml Philips), René Meeuwsen (De Meeuw), Jan Schipper (vml BZW), Lambert Verheijen (AgriFood Capital), Kees van Heesbeen (ZLTO), Jeannot Evers (BDO), Don Hardy (Arcadis), Roland van Pelt (Bevrijdende vleugels), Vincent Ketelaars ERAC), Harold van de Ven (NB Architecten), Bibian van Rijckevorsel (BPG, Lilian Damen (Rabobank), Remco Kuipéri (Rabobank). De 'inspirators' zijn op 21 februari bij Q Care Medical Services bij elkaar gekomen. Gesproken is over de voortgang van het Van Gogh Nationaal Park i.o. en de Landschapstriënnale 2020. Ook waren de leden van de Raad van Inspiratie uitgenodigd voor de startbijeenkomst van Van Gogh NP op 10 oktober bij het Heerkenshuis in Udenhout.

Het Groene Woud loket biedt zelf, maar ook samen met bedrijven diensten aan. Een initiatiefnemer wordt met korting geholpen. Het bedrijf/de dienstenpartner krijgt extra opdrachten en draagt jaarlijks een % van de extra gegenereerde omzet af in het Landschapsfonds. Er zijn 11 dienstenpartners: Bouwkunst architecten (herontwikkeling erfgoed), Helicon Opleidingen (stages), Inzicht (communicatie), Kybys (ruimtelijke inrichting), Lentekracht (inzet jong professionals in projecten), MLG (begeleiding integrale gebiedsontwikkeling), More (begeleiding subsidies en fondsenwerving), Orbis (groen- en landschapsprojecten, Shout4sites (webdesign), De Oversteek (projectontwikkeling en -management), Vermeer Duurzame Diensten (bedenken, opzetten en uitvoeren duurzame projecten).

Uitvoeringstaken
De corebusiness van Het Groene Woud is onveranderd gebleven: realisatie van ambities en doelen door:
- het faciliteren van initiatiefnemers uit de streek (hoofdstuk 4);
- het zelf ontwikkelen en managen van grotere regionale projecten (hoofdstuk 5);
- het vergroten (van de betrokkenheid) van de community en de naamsbekendheid (hoofdstuk 6).

4. Facilitering uitvoering

Het Groene Woud loket
Het Groene Woud heeft in 2018, in het kader van de veranderde governance en de wens om minder overheidsafhankelijk te zijn, een nieuw verdienmodel ontwikkeld. Hierbij wordt voor een aantal diensten een financiële vergoeding gevraagd om de kosten te dekken.

Organisaties, bedrijven en bewoners kunnen vriend worden van Het Groene Woud. Zij betalen daarvoor een vaste 'contributie'/donatie, die ten goede komt aan het Landschapsfonds. De bijdragen van vrienden maken het mogelijk om, via het Landschapsfonds, projecten uit de streek mede te financieren.
Vrienden kunnen (gratis of met korting) gebruik maken van de diensten van Het Groene Woud loket. De diensten helpen initiatiefnemers met het tot uitvoering brengen van hun project(idee) en maken ontmoeten mogelijk. In 2018 is het loket ingericht, zijn diensten (door)ontwikkeld en is het systeem 'Vriend van Het Groene Woud' gelanceerd en gepromoot. Per 31 december 2019 zijn er circa 170 vrienden.

In 2019 is een ambassadeurscursus opgezet en uitgevoerd, bestaande uit vier zaterdagochtenden waarin informatie werd verstrekt over Het Groene Woud. De informatie was met name gericht op uitvoeringsprojecten en de resultaten daarvan. Elke zaterdagochtend werd afgesloten met een gebiedsexcursie onder begeleiding van een gids met lokale gebiedskennis. Voor de cursus is een financiële bijdrage gevraagd om de kosten te dekken. In totaal hebben 9 mensen de ambassadeurscursus gevolgd.

In 2019 zijn twee informatiebijeenkomsten over fondsenwerving voor uitvoeringsprojecten verzorgd. Deelnemers krijgen hierbij informatie en tips over financiering van projecten in het algemeen en evt. van hun eigen initiatief in het bijzonder. Voor de informatiebijeenkomsten is een financiële bijdrage gevraagd om de kosten te dekken. In totaal hebben 18 mensen deelgenomen aan de informatieavonden.

In 2019 zijn 4 Groene Handdrukken toegekend. Een Groene Handdruk is een welgemeend compliment aan inwoners of organisaties die iets doen voor natuur en landschap in hun eigen leefomgeving. De Groene Handdruk kan worden uitgereikt door organisaties die partner zijn van Nationaal Landschap Het Groene Woud. Een Groene Handdruk bestaat uit een fysieke trofee (beschikbaar gesteld door Het Groene Woud) en een geldbedrag van € 350 (beschikbaar gesteld door de partner het initiatief heeft genomen om de Groene Handdruk uit te reiken).
Voor 2020 zijn nog 50 Groene Handdrukken beschikbaar.

Werkplaats Het Groene Woud, www.werkplaatshetgroenewoud.com, beoogt op een laagdrempelige manier contact te leggen tussen enerzijds initiatiefnemers die voor hun maatschappelijk gerelateerd initiatief op zoek zijn naar hulp. En anderzijds aanbieders die kunnen en willen bijdragen aan een maatschappelijk relevant initiatief. De gevraagde en aangeboden hulp kan divers zijn, bv. menskracht uitvoerend, meedenkkracht, cofinanciering, kennis, overlegruimte, etc. Eind 2019 is sprake van 65 aanbieders en 70 initiatieven; er zijn via de werkplaats 24 succesvolle matches tot stand gebracht. Om de werkplaats van meerwaarde te laten zijn, dient relatief veel tijd geïnvesteerd te worden in het geven van bekendheid aan de werkplaats, in het aanbod cq de initiatieven die daarop worden vermeld en in het onderhouden van contacten daarover. Via een werkstudent is tegen vrijwilligers-vergoeding geprobeerd hier invulling aan te geven, wat niet heeft geleid tot extra aanmeldingen en extra matches in 2019.
De digitale webshop (www.webschophetgroenewoud.com) is eind 2019 gestopt vanwege te geringe omzet.

Projectadviescommissie
De projectadviescommissie (pac) bestaat uit 6 leden uit het regionaal netwerk Het Groene Woud. De pac adviseert over projecten waarvoor een bijdrage wordt gevraagd aan het landschapsfonds. Het advies is gericht aan het bestuur van het landschapsfonds; die mede op basis daarvan beslist over de gevraagde bijdrage. Daarnaast besluit de pac namens het hoofdbestuur van Het Groene Woud over projectplannen in het kader van de stimuleringsregeling

projectinitiatieven en de voucherregeling klimaatadaptatie Het Groene Woud. Het bestuur van het landschapsfonds en de pac worden gefaciliteerd door het streekhuis (het landschapsfonds draagt daartoe jaarlijks bij in de exploitatie van het streekhuis). Initiatiefnemers worden uitgenodigd hun project in de pac-vergadering kort toe te lichten en vragen van de commissieleden te beantwoorden.
In 2019 is de pac 4 keer bij elkaar geweest, waarbij 20 projecten zijn besproken: 17 reguliere aanvragen voor het landschapsfonds, 1 projectplan voor de stimuleringsregeling projectinitiatieven en 2 projectplannen voor de voucherregeling klimaatadaptatie. Over alle aanvragen is unaniem positief geadviseerd, respectievelijk besloten, waarvan één na het aanleveren van aanvullende informatie door de initiatiefnemer.

Ondersteunde initiatieven
In 2019 hebben in totaal 162 projecten in Het Groene Woud een subsidie ontvangen voor de voorbereiding en/of uitvoering. Het betreft projecten waar het Streekhuis in meer of mindere mate heeft bijgedragen in de voorbereiding (van partijen wijzen op tot begeleiding aanvraag, financiering Landschapsfonds en/of coördinatie van de uitvoering). De omvang van de projectenportefeuille 2019 was in totaal € 44.473.910,-. Daarvan bestond € 11.736.423,- (26,4 %) uit eigen bijdragen van de projecttrekkers (eigen bijdrage is geen aparte financier in onderstaande figuur 'financiers 2019'; genoemde financiers zijn soms ook project-trekker van een eigen project - met eigen bijdrage).
De projecten in het uitvoeringsprogramma 2017-2020, waaraan de provincie in totaal € 1.080.300 en Agrifood Capital € 150.000,- bijdraagt, zijn hier niet in meegenomen (deze worden besproken in hoofdstuk 5).

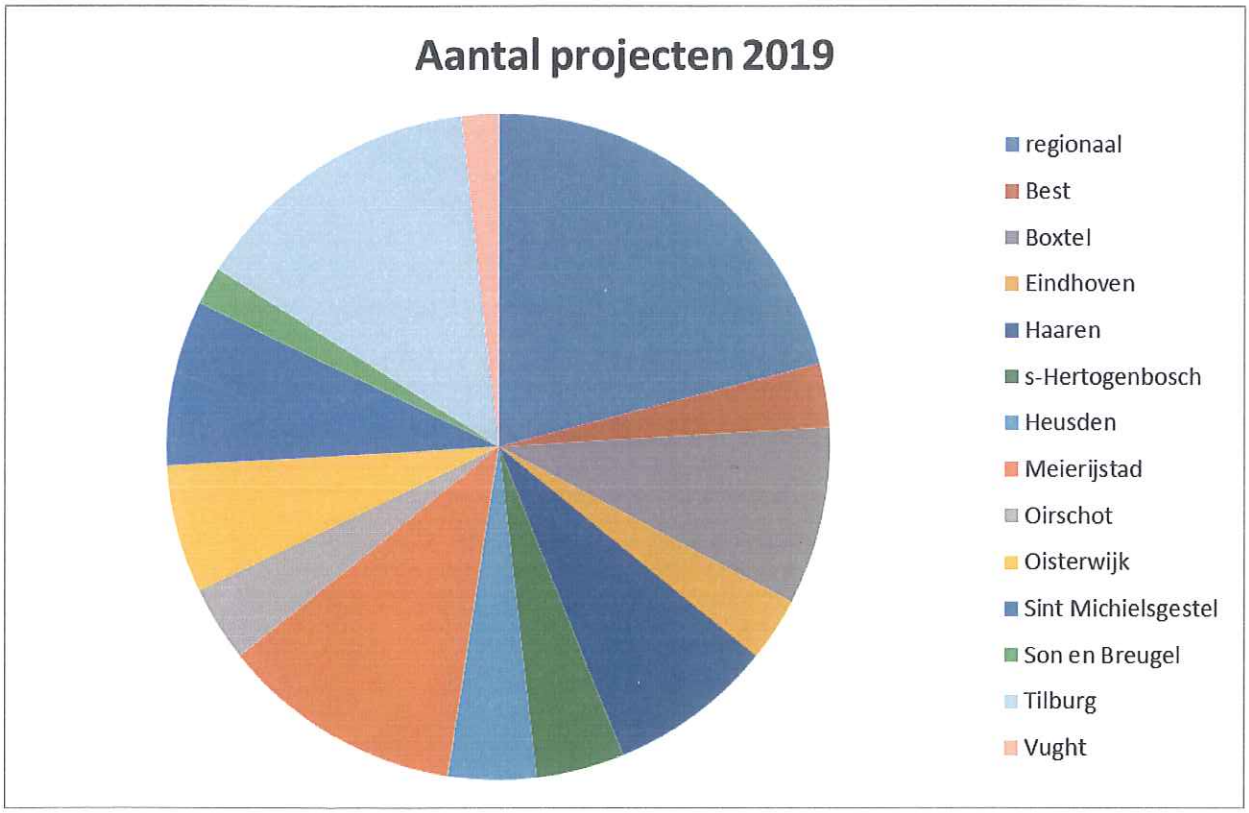

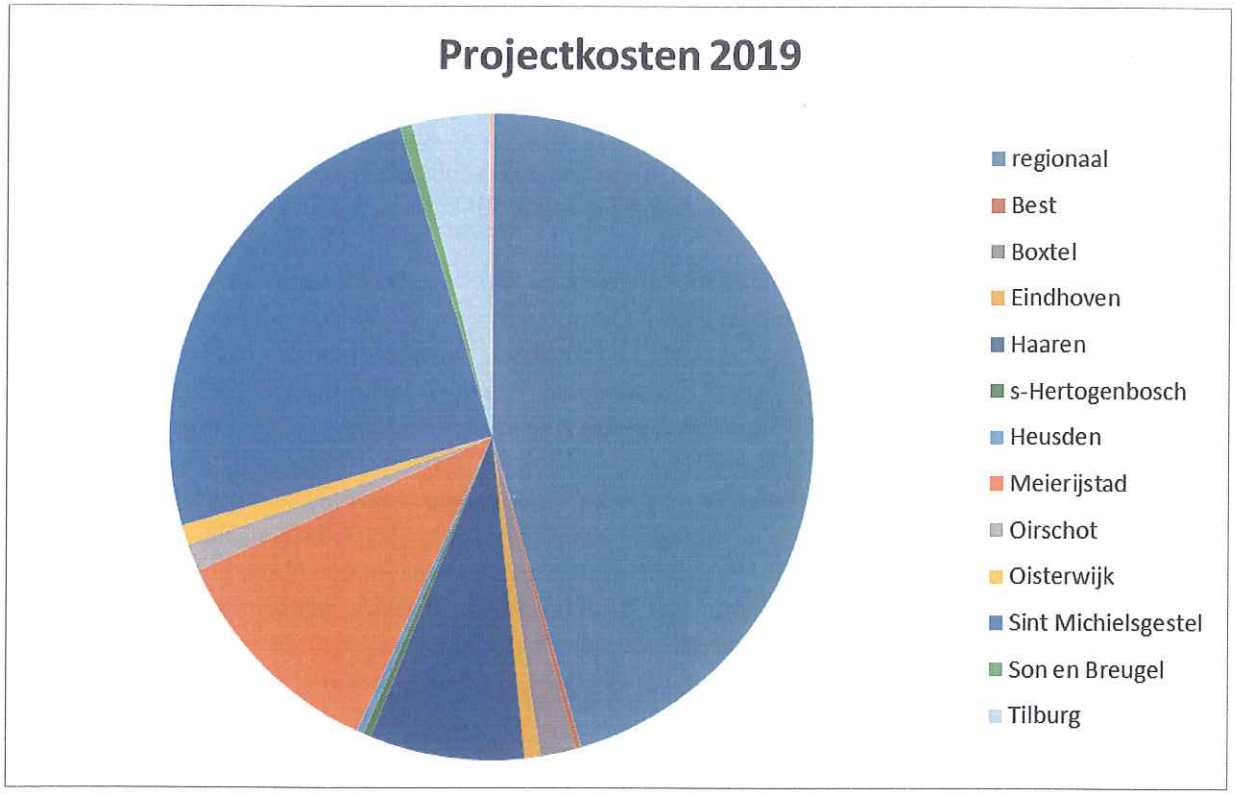
Projectkosten 2019
regionaal
Best
Boxtel
Eindhoven
Haaren
s-Hertogenbosch
Heusden
Meierijstad
Oirschot
Oisterwijk
Sint Michielsgestel
Son en Breugel
Tilburg

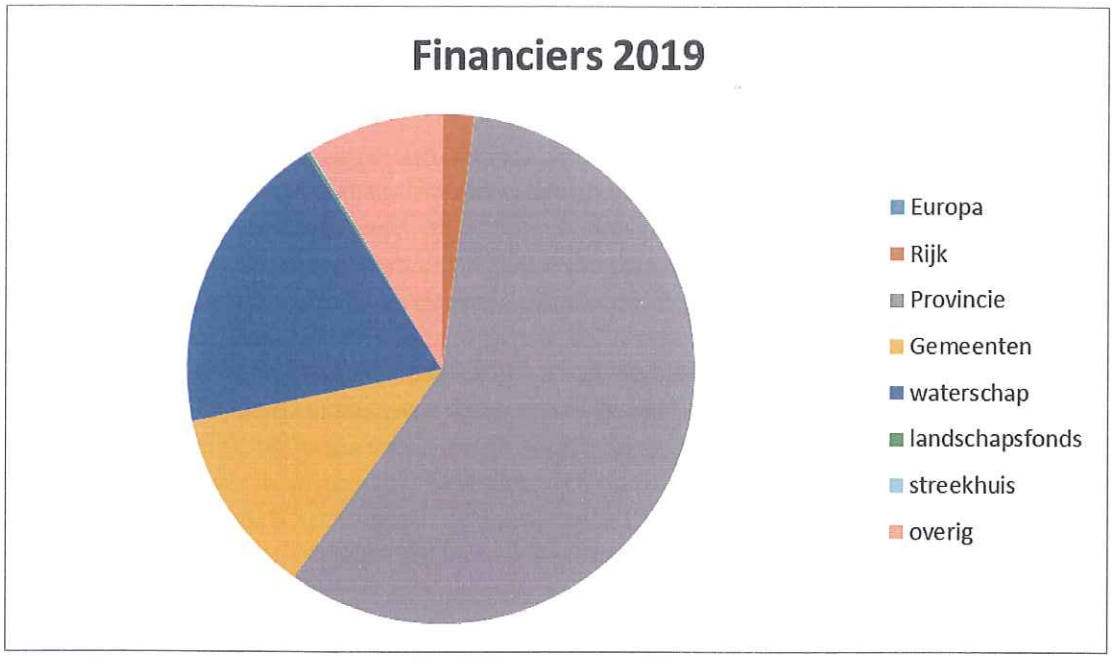
Financiers 2019
Europa
Rijk
Provincie
Gemeenten
waterschap
landschapsfonds
streekhuis
overig

5. Uitvoeringsprogramma Het Groene Woud 2017-2020

Het 4-jarig uitvoeringsprogramma - ambitiedeel - gaat in op de kernwaarden (groen in ál zijn facetten en een mozaïek van dorpen en steden) en op de ambities (een sterke circulaire economie, onze grote meerwaarde is onze gastvrijheid en vitaal, groen en sociaal).
Het ambitiedocument met bijbehorende projectenportfolio is september 2016 bij de provincie Noord-Brabant ingediend. De provincie heeft in maart 2017 besloten € 1.080.300,- bij te dragen aan 11 van de 23 projecten in Het Groene Woud programma.
Het bestuur van Het Groene Woud gaat er desalniettemin voor ze alle 23 tot uitvoering te brengen.
In aanvulling hierop is in 2017 voor 2 projecten (Carbon Valley en Laanbomenteelt op grasland) een bijdrage van 2 x € 75.000,- verkregen van het Regiofonds van Agrifood Capital.
Voor het project ECCO, waarin Het Groene Woud partner is, is een bijdrage van € 421.619,- verkregen van Europa (Interreg NWE). Tevens is voor dit project een bijdrage van € 97.000,- verkregen van RVO.

In 2017-2018 zijn 3 projecten toegevoegd en in 2018 zijn 3 projecten afgerond en afgerekend, zodat de projectenportefeuille in 2019 nog 23 projecten bevatte.
Van de 23 projecten waren er 9 in uitvoering en 2 uitvoeringsgereed; 2 projecten zijn afgerond. 2 projecten zijn samengevoegd met een ander project (Energietransitie bij ECCO en Van beleving naar business bij Van Gogh NP). Daarnaast bevat het uitvoeringsprogramma nog 8 projecten, die nog niet tot uitvoering zijn gekomen. Aangezien 2020 het laatste jaar is, is de verwachting dat dat ook niet meer gaat lukken.
De voortgang van de projecten is als volgt:

5.1 Projecten in uitvoering (uvp 2017-2020)

In 2019 waren de volgende 7 projecten uit het uitvoeringsprogramma 2017-2020 in uitvoering (allen met een provinciale bijdrage):

ECCO (ambitie circulair)
Op het gebied van energie maakt Het Groene Woud deel uit van een internationale alliantie (11 partners in 6 landen), in het kader van Interreg NWE, met het Innovatiesteunpunt Vlaanderen als leadpartner. De aanvraag onder de naam ECCO (creating new local Energy Community Co-Operatives) is september 2017 beschikt. Het Groene Woud werkt in dit project samen met 5 gemeenten en kent Segon als subpartner. In Nederland zijn verder ook nog ZLTO en de energiecoöperatie Lochem partner. Er wordt in Brabant samengewerkt met het programma SIE (Sociale Innovatie Energietransitie) en met het subsidieprogramma Brabant geeft energie.
Met ECCO jagen provincie, gemeenten en Het Groene Woud lokale gemeenschappen (burgers, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties) aan om met actieplannen voor het lokaal opwekken van duurzame energie te komen. Dat de plannen en projecten uit de samenleving komen en dat revenuen daarnaar terugvloeien, is een belangrijk kenmerk. Daarnaast worden 100.000 zonnepanelen gerealiseerd en wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een regionale steunstructuur om de energietransitie vooruit te helpen en continuïteit van de aanpak te bewerkstelligen.
Samen met de 5 ECCO-gemeenten is door de externe opdrachtnemers gewerkt aan de ontwikkeling van lokale energiegemeenschappen. Dit blijkt, overigens zoals ook wel verwacht geen eenvoudige opdracht. Omdat bleek dat er (te) weinig concrete projecten waren om als voorbeeld te gebruiken is een aangepaste strategie opgesteld en gecommuniceerd met de gemeenten. Deze richt zich op enerzijds het direct ondersteunen van de 5 energie-coöperaties en anderzijds het samen met de gemeenten formuleren van een specifieke aanpak per gemeente. Deze aanpak is in uitvoering en zal begin 2020 worden geëvalueerd.
In reactie op de eerste successen van subpartner Segon in Lage Meren Meilust (LMM) in Bergen op Zoom, die als ECCO-baken (door Segon aangeduid als Park Management Organisatie, PMO) fungeert, zijn inmiddels ook een zestal andere bedrijventerreinen in actie gekomen. Belangrijk gebleken is dat het initiatief bij ondernemers ligt, de lokale overheid blijkt daarna graag aan te sluiten.

Samen met Staatsbosbeheer werkt ECCO/Het Groene Woud aan de ontwikkeling van een (internationaal) landschapslaboratorium tijdens de Landschapstriënnale (september 2020) over gemeenschapsenergie. Dit wordt gecombineerd met een regionaal ECCO-event (partnermeeting) direct voorafgaand.
Eind 2019 is een aanvullend werkpakket, een Kapitalisatieproject op uitnodiging van Interreg, ontwikkeld en ingediend, met als doel de impact van ECCO te vergroten door het bevorderen van (ondernemers)vaardigheden en instrumenten voor bestaande en nieuwe ECCO's, om de commerciële energiemarkt te kunnen betreden. Daarmee wordt een sterkere relatie gelegd tussen de productie in het landelijk gebied en de consumptie in het stedelijk gebied. Deze projectuitbreiding is inmiddels (februari 2020) gehonoreerd. Het Groene Woud werkt mee op voorwaarde van cofinanciering van de meerkosten. Het project zal in dat geval worden verlengd tot en met halverwege 2021.
De financiële en inhoudelijke rapportages, via de leadpartner naar Interreg, verlopen zonder problemen; de 2e claim is inmiddels door het Interreg secretariaat akkoord bevonden.

Carbon Valley (ambitie circulair)
Doel van Carbon Valley is de bodemkwaliteit (of: organisch stofgehalte) te verbeteren met een meerwaarde voor maatschappelijke- en landbouwdoelen. Een vitale, veerkrachtige bodem is essentieel voor het opvangen van extreme weersomstandigheden, het vasthouden van water en voedingsstoffen voor agrarische productie en voor biodiversiteit. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met het Louis Bolk Instituut en de Duinboeren.
In 2019 waren er 63 melkveehouders (waarvan 70% zeer actief) aan de slag met maatregelen om de opbouw van organische stof in de bodem te bevorderen. Een deel van hen is deelnemer aan het praktijkonderzoek. In het kader daarvan aangelegde demovelden zijn gevolgd en de kennis is gedeeld, om bodemkwaliteit een integraal onderdeel van de eigen bedrijfsvoering te laten zijn. Er is veel interesse in en vraag (ook vanuit andere regio's) naar de toolbox, waarin maatregelen zijn uitgewerkt om afbraak van organische stof te verminderen en aanvoer te vergroten.
In 2019 is volop kennis uitgewisseld op nog eens 3 zelf georganiseerde bijeenkomsten en zijn er 7 presentaties verzorgd bij anderen. De in het eerste jaar ontwikkelde brochure met achtergrondkennis en een beschrijving van de mogelijke maatregelen is verspreid en wordt veel gebruikt. Er zijn diverse publicaties in (vak)bladen geweest. In het najaar is een rondgang gemaakt langs 15 bedrijven. Een groep van 36 deelnemers op excursie geweest naar Ierland, wat veel teweeg heeft gebracht. Er zijn 5 nieuwsbrieven en 4 persberichten/ artikelen verschenen. Ook zijn contacten gelegd met andere in uitvoering zijnde bodemprojecten in Brabant en daarbuiten.

Agroforestry-laanbomenteelt op melkveehouderijbedrijven (ambitie circulair)
Doel van Agroforestry is de melkveehouderij en (laan)boomteelt te verbinden: twee teelten op één perceel. Het versterkt de regionale economie, het versterkt het landschap, het verlaagt de gronddruk en het zorgt voor een gezondere bodem en een grotere biodiversiteit. Kortom: een systeemontwikkeling naar multifunctioneel grondgebruik. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met het Louis Bolk Instituut en de Duinboeren.
Er komt een praktijkhandreiking en -handleiding en een kosten-baten-analyse, op basis van de binnen dit project verrichtte praktijkproeven op 2 praktijkbedrijven (1 melkvee- en 1 geitenhouderij). De opgedane kennis zal Brabantbreed worden gedeeld.
Aangezien in de zomer van 2018 een deel van de jonge aanplant (die iepen) door de hete zomer is verdroogd, zijn deze opnieuw aangeplant in het voorjaar van 2019. Tevens heeft het project uitstel gekregen tot en met het derde kwartaal 2020, om zo toch nog, hopelijk nu een normaal groeiseizoen, langer de teelt te kunnen volgen.
In 2019 zijn 2 bijeenkomsten geweest met boomtelers en melkveehouders, zijn 3 nieuwbrieven verschenen, is bij 4 gelegenheden (inter)nationaal kennis gedeeld. Keer op keer blijkt dat beide werelden elkaar nauwelijks kennen en ontmoeten, maar dat er in de praktijk zeker kansen zijn voor het combineren van teelten.

You(th) Challenge (ambitie vitaliteit)
De concrete doelstelling van You(th) Challenge is om jongeren meer te betrekken bij Het Groene Woud, door het realiseren van een community van 200 jongeren. Daarnaast worden 12 activiteiten, 12 projecten en 4 startende ondernemingen/banen geëntameerd en gecoacht.
Eind 2019 bestaat de community uit ruim 70 (actieve) jongeren. Tot en met 2019 zijn 7 partnerovereenkomsten gesloten met organisaties/bedrijven en zijn contacten gelegd en activiteiten georganiseerd met diverse

jongerenorganisaties. In 2019 zijn 17 projecten/initiatieven in uitvoering of uitgevoerd en er zijn 2 producten ontwikkeld: een format hackaton en een jongerenschouw.
De doelstelling om 4 sociale ondernemingen te realiseren wordt niet gehaald; in overleg met de provincie wordt gekeken of op een andere wijze dezelfde impact kan worden gerealiseerd.

Inventarisatie en doorontwikkeling VAB's (ambitie Nationaal landschap)
Het Groene Woud kent een groot aantal cultuurhistorisch waardevolle, karakteristieke boerderijen van vóór 1965. Deze gebouwen vertellen samen het verhaal van de agrarische ontwikkeling. In dit project inventariseert het Monumentenhuis, samen met stichting De Brabantse Boerderij, stichting Cultuurhistoric in het Groene Woud, stichting Behoud Monumenten Brabant en Avans Hogeschool, de Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's) met cultuurhistorische betekenis in Het Groene Woud. Het doel om cultuurhistorisch waardevolle VABs in het Groene Woud in aanmerking te laten komen voor doorontwikkeling en herbestemming waardoor ruimte ontstaat voor nieuwe activiteiten in het landelijk gebied met behoud van cultuurhistoric. In 2018 is een aanbod gedaan aan de gemeenten in Het Groene Woud; 6 gemeenten melden zich om gebruik te maken van het aanbod.
In 2019 is gebleken dat de gegevens bij gemeenten voor VAB's in de wederopbouwperiode 1945-1965 vaak niet accuraat of actueel zijn. Alleen gemeente Best kon volledig 'leveren'. Met hulp van genoemde partners konden voor enkele andere gemeenten toch een aantal quickscans worden gemaakt. Het feitelijke aantal (karakteristieke) VAB's uit de wederopbouwperiode is in elk geval een stuk minder dan de prognoses (20%) aangeven. Voorzichtige conclusie is dat behoud van individuele VAB's geen bijzonder beleid behoeft, tenzij er sprake is van landschapen en ensembles die het beschermen waard zijn (met borging in de omgevingsvisie/-verordening).
Vanwege de beschikbaarheid van gegevens en op handen zijnde provinciaal beleid, wordt provincie Noord-Brabant uitstel gevraagd voor dit project tot en met september 2020.

Klimaatadaptatie (ambitie circulair)
Om acties gericht op klimaatadaptatie aan te jagen is het project Klimaatadaptatie in Het Groene Woud gaandeweg de uitvoeringsperiode, in overleg met de provincie en de waterschappen, zo vormgegeven dat (partijen in) gemeenten worden gestimuleerd om concrete en uitvoeringsgerichte projectplannen te maken (die vervolgens kunnen worden ingediend bij de provinciale subsidieregeling 'Klimaatadaptatieprojecten'). Daartoe is Het Groene Woud in 2019 gestart met het uitgeven van klimaatvouchers. Per voucher wordt maximaal € 9.000,- vergoed voor het opstellen van een (gebiedsgericht) projectplan. Na goedkeuring van de aanvraag door Het Groene Woud (mede o.b.v. advies van provincie en waterschap) wordt een bijdrage gereserveerd voor het laten maken van het projectplan. De bijdrage wordt pas uitbetaald na oplevering en goedkeuring van het projectplan. In 2019 zijn 4 klimaatvouchers toegekend. Voor 2 daarvan is in 2019 een uitvoeringsgereed projectplan opgeleverd en goedgekeurd, voor de andere 2 is het projectplan nog in voorbereiding.

Mozaïek Dommelvallei (ambitie circulair)
Mozaïek Dommelvallei is geïnspireerd op Mozaïek Brabant waarin nieuwe koppelingen tot stand worden gebracht tussen stad, landbouw, recreatie en natuur. De onderlegger van Mozaïek Brabant zijn de zogenaamde 'watermachines'. Mozaïek Dommelvallei vertaalt deze ideeën naar de praktijk. Met een brede beweging worden van onderop projecten met lokaal draagvlak ontwikkeld en uitgevoerd in een integrale gebiedsontwikkeling rondom de Dommel, van Eindhoven tot Den Bosch. Water is hier de verbindende factor, fysiek, sociaal en economisch. Het, met ondersteuning via de stimuleringsregeling projectinitiatieven van Het Groene Woud loket, door de Stuurgroep Mozaïek Dommelvallei, opgestelde uitvoeringsprogramma is medio 2019 alsnog door provincie Noord-Brabant beschikt. Met de verkregen middelen (€ 549.000,-) is gestart met: Ontwikkeling Streekpark Kienehoef, Groote Waterloop, De watertuinen van Sint-Michielsgestel, Biografie van de Dommel, 't Laar, Bypass Sint-Oedenrode: Onderdeel 'het lijnvormig element', De Neul en Watermolen Ter Steen.
Er zal nog een beroep worden gedaan op medefinanciering van een aantal deelprojecten door het GOB.
Het project Groene slimme specialisatie (verbinden natuur en economie) is weliswaar toegevoegd aan Mozaïek Dommelvallei, maar nog niet tot uitvoering gekomen.

5.2 Projecten in uitvoering (overig)

De N65 als etalage (uvp 2012-2016, met medefinanciering provincie)
Boomkwekers rond de N65 namen in 2015 het initiatief om van de N65 de mooiste groene Rijksweg te maken, middels een aantal (bomen)projecten. Onder andere zijn zij een samenwerking met kunstenaars aangegaan. Omdat vooruit werd gelopen op de planning van Rijkswaterstaat, waardoor de uitvoering en cofinanciering stagneerde, is in 2018 uitstel verkregen tot en met 2020, zodat de activiteiten parallel aan en in samenspel met de ombouw N65 kunnen worden uitgevoerd. In 2019 is de samenwerking met Landpark Assisië en Waterschap de Dommel verstevigd (ook in de vorm van cofinanciering).
Onder de noemer Common Ground wordt in samenwerking met kunstenaars een viertal prototypes gemaakt, die gepresenteerd worden tijdens de Landschapstriënnale in september van dit jaar. De prototypes ('kaartenkamer', 'bosrijk', 'grondwaterbank' en 'moslokaal') zijn gekoppeld aan meerdere projectlijnen van de N65 als Etalage. Daarnaast worden de bomen op de historische oprijlaan van het Landpark, die start vanaf de N65, vernieuwd, worden op enkele percelen langs de oprijlaan natuurdoelen ('natte hooilanden') gerealiseerd en wordt samen met bewoners van het Landpark (mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) met een kleinschalige mobiele kippenstal het onkruid bestreden op percelen die aan het Landpark grenzen. Met het Watershap de Dommel, wordt voorzien in het project innoveren grondwaterbank en wordt geïnvesteerd in waterretentie en (bij renovatie in de tijd) in afkoppeling van het riool.

Community Archeology (later toegevoegd aan uvp 2017-2020)
Het Groene Woud heeft de aanvraag van de Universiteit van Amsterdam voor het project CARE-MSoC, in het kader van het Europese JPICH-programma, ondersteund. Samen met partners uit het Verenigd Koninkrijk, Tsjechië, Polen wordt onderzoek gedaan naar de vorming en ontwikkeling van historische dorpen. Omdat archeologisch onderzoek hoofdzakelijk wordt verricht in het buitengebied, blijven de bestaande dorpen, welke thans nog bewoond worden, steevast buiten beeld. Over hun oorsprong en vroege ontwikkeling is daarom nog veel onbekend en het is dan ook een van de voornaamste vraagstukken in de huidige Nationale Onderzoeksagenda Archeologie (NOaA). De UvA meent dat een aanpak waarbij bewoners en lokale verenigingen meedoen aan het onderzoek een rijk en nieuw verhaal én interesse en draagvlak voor lokaal archeologisch erfgoed op kan leveren. Voor het Nederlandse deel van het project richt de UvA zich op Het Groene Woud, op de dorpen: Best (gemeente Best), Boxtel en Liempde (gemeente Boxtel), Eindhoven (voor onderzoek naar het opgeslokte dorp Woensel), Esch (gemeente Haaren), Gemonde (gemeente Sint-Michielsgestel) en Oirschot (gemeente Oirschot).
In 2019 is gestart met bijeenkomsten en activiteiten in de te onderzoeken dorpen, waar samen met de gemeenschap op diverse plekken archeologisch onderzoek is gedaan.

5.3 Projecten uitvoeringsgereed (uvp 2017-2020)

Brabants Bodem (later toegevoegd aan uvp 2017-2020)
Doel van dit project is het faciliteren van een transitie in de landbouw waardoor het onderhouden en uitbreiden van een gezond en duurzaam grondgebruik, als drager voor een aantrekkelijk landschap in het Van Gogh Nationaal Park, voor boeren bedrijfseconomisch rendabel wordt. Een brede stuurgroep van betrokken partijen maakt zich hier sterk voor: ZLTO (projectleiding), Het Groene Woud, Brabants Landschap, BMF, Rabobank, Agrofood Capital, gemeente Tilburg, Louis Bolk Instituut, Collectief Midden-Brabant en provincie Noord-Brabant. Deze transitie richt zich op herstel en versterking van relaties in het landgebruik en de voedselketen: binnen bedrijven, tussen bedrijven in de regio, tussen regionale voedselproductie en -consumptie, tussen productieve, regulerende (m.n. water- en koolstofbeheer) en culturele (m.n. landschappelijke waarde, recreatie) ecosysteemdiensten, tussen landschapselementen en landbouw.
De stuurgroep heeft een projectaanvraag opgesteld en via provincie Noord-Brabant in april bij het ministerie van LNV ingediend, in het kader van het interbestuurlijk programma (IBP) Vitaal Platteland. In december 2019 heeft LNV 4,5 mln euro indicatief aan Brabants Bodem toebedeeld. Zodra de definitieve beschikking is ontvangen gaat de uitvoering onder leiding van de stuurgroep, als zelfstandig project binnen Van Gogh NP, van start.

Realisatie EVZ en NNB (ambitie Nationaal landschap, uvp 2017-2020)
Het project Realisatie Ecologische Verbindingszone's (evz's) en Natuurnetwerk Brabant (NNB) uit het uvp 2017-2020 is niet door de provincie gehonoreerd, verwezen is naar het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB). Het Groene Woud heeft Orbis en MLG eind 2018 opdracht gegeven een programma-aanvraag op te stellen, namens 5 gemeenten en 2 waterschappen. Op 12 september 2019 is de beschikking ontvangen; het GOB draagt bijna 5,2 mln bij (op een totale projectomvang van bijna 8 mln euro), voor grondverwerving, functieverandering en inrichting. Het totale plangebied van de programma-aanvraag bedraagt bijna 25 kilometer aan evz's met een totale oppervlakte van bijna 62 hectare. De uitvoering (looptijd 5 jaar) kan van start, zodra de partijen de samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend.
ARK Natuurontwikkeling is in 2019 gestart met de realisatie van het NNB in Het Groene Woud. Daartoe is met GOB, Brabants Landschap en particulieren een investeringsbudget bijeengebracht voor een grondpot. Eind 2019 is er al ruim 100 hectaren verworven.

5.4 Afgeronde projecten

Landschappen van allure (uvp 2012-2016)
In Het Groene Woud zijn de 4 Landschappen van Allure projecten in Het Groene Woud (nagenoeg) afgerond: Groene Corridor, Vorstelijk Landschap, Kloppend Hart van Het Groene Woud en Biomassaplein.
Binnen de Groene Corridor was de brug bij Oirschot over het Wilhelminakanaal nog niet gereed. Binnen Kloppend Hart van Het Groene Woud waren eind 2019 de deelprojecten De Vleut, het Duizendjarig woud en de Natuurbrug De Mortelen (over de spoorlijn Boxtel-Eindhoven, opening 7 februari 2020) nog niet afgerond. Op 27maart 2020 is het feestelijke slotevenement van Kloppend Hart van Het Groene Woud.

Natuur- en cultuurlandschap (inter)nationaal op de kaart (ambitie Nationaal landschap, uvp 2017-2020)
Het project Natuur- en cultuurlandschap (inter)nationaal op de kaart had tot doel om de Landschapstriënnale 2020 naar Het Groene Woud te halen en om, samen met Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen, het Van Gogh Nationaal Park te entameren. Aangezien de voorbereidingsfase van beiden in 2019 is afgerond en beiden op eigen benen worden voortgezet, wordt dit project als afgerond beschouwd (eindafrekening geschiedt begin 2021 in het kader van uvp 2017-2020)

. Landschapstriënnale 2020
De Landschapstriënnale is een driejaarlijks (inter)nationaal evenement, gericht op verleden, heden en toekomst van het Nederlandse landschap. Het is bedoeld voor iedereen die het belang van het landschap nu en in de toekomst erkent. De triënnale 'landt' elke keer in een andere streek, bij voorkeur in gebieden die een flinke verandering doormaken. Ambitie van de triënnale is dat het de maatschappelijke betrokkenheid bij het landschap verbreedt, de inzichten over het landschap verdiept en de ontwikkelingen in de gastregio versnelt.
In 2019 is de stichting Landschapstriënnale 2020 opgericht (Het Groene Woud vormt samen met de landelijke stichting Landschapstriënnale het bestuur), zijn een curator en een zakelijk leider aangesteld en zijn 10 leadpartners gestart met de voorbereidingen van 10 landschapslaboratoria. Het event vindt plaats in de maand september 2020, met het Van Gogh NP i.o. als gastregio.

. Van Gogh Nationaal Park
In 2019 is de voorbereidingsfase afgerond. Zo'n 40 partners (overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven) hebben zich verenigd en op 10 oktober 2019 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend, met als doel de status van 'Nationaal Park Nieuwe Stijl' te verwerven. Zij willen het unieke centrale Brabantse Landschap, als cruciale vestigingsfactor in het economische hart van Brabant, behouden en versterken. Van Gogh verbeeldt als gids en icoon dit authentieke bewaarde Brabantse top landschap en laat het beleven op regionaal, nationaal en internationaal niveau. De partners willen tijdens de Landschapstriënnale 2020, de definitieve status verwerven. In december 2019 heeft de stuurgroep Van Gogh NP i.o. het Concept-Masterplan vastgesteld. Na raadpleging van de achterbannen zal de provincie Noord-Brabant, namens alle partners, eind maart 2020 de aanvraag indienen bij LNV.

Het eerder ontwikkelde en afgeronde project Gastvrijheidsprogramma Het Groene Woud is, inclusief de gehonoreerde middelen voor het deelproject Van beleving naar business, samengevoegd met Van Gogh Nationaal Park i.o. en is daarbinnen via de opgestelde businesscase en de ontwikkellijn duurzaam toerisme verder opgepakt.

5.5 Projecten die niet tot uitvoering zullen komen (uvp 2017-2020)

7 Projecten uit het uvp 2017-2020 zijn nog niet tot uitvoering gekomen en hebben daar ook geen zicht op. Het zijn: Dementievriendelijke streek, Iedereen doet mee, Gezond bewegenplan, Agroforestry-voedselbossen, Natuurlijke kracht, Maatschappelijk rendementmeting en Ander geld. Een aantal projecten is inmiddels door anderen via een Brabantbrede aanpak opgepakt (dementievriendelijke streek - st ZET, rendementmeting - st ZET, voedselbossen - BMF). Het project Groene slimme specialisatie is ondergebracht bij Mozaïek Dommelvallei, maar daar nog niet opgepakt.

Gezien de afloop van het programma in 2020 lijkt het niet opportuun dat deze 8 projecten nog tot uitvoering gaan komen.

6. Communicatie en communitybuilding

Website

De website www.hetgroenewoud.com trok in 2019 in totaal 29.970 bezoekers (dit is nagenoeg exact gelijk aan het aantal bezoekers in 2018). Zij waren in totaal goed voor 38.338 gebruikerssessies (ten opzichte van 38.833 gebruikerssessies in 2018). De gemiddelde sessieduur was in 2019 1:32 minuut (ten opzichte van 1:43 minuut in 2018).

In 2019 zijn er 76 nieuwsberichten op de website geplaatst. Dit zijn er gemiddeld 6,3 per maand. Deze nieuwsberichten vormen ook belangrijke input voor Facebook, Twitter en LinkedIn.

Facebook

De Facebookpagina van Het Groene Woud had eind december 2019 1.227 volgers (ten opzichte van 1.173 volgers eind 2018). Eind december 2019 was het aantal van 1.235 vind-ik-leuks (mensen die expliciet aangeven de pagina te waarden) bereikt (ten opzichte van 1.197 vind-ik-leuks eind 2018).

In 2019 werden er door Het Groene Woud circa 140 berichten op Facebook geplaatst. Dit zijn dus gemiddeld bijna drie berichten per week.

Het gemiddeld berichtenbereik ligt nog steeds tussen de 300 en 1.000 personen per bericht. Uitschieters in 2019 waren onder meer:

- Wandel- en fietsapp met belevingsroutes gelanceerd in Het Groene Woud (bericht: 11 juli) - 7.019 bereikte personen
- Particulier filmpje van edelherten bij Best (bericht: 13 augustus) - 5.901 bereikte personen
- Kartuizer heggenvlechtdag (bericht: 30 januari) - 3.289 bereikte personen
- Informatieavond over fondsen (bericht: 3 september) - 3.090 bereikte personen
- Cursus handgemaakte klomp (bericht: 14 januari) - 2.726 bereikte personen

Het behalen van een hoog aantal bereikte personen is mede afhankelijk van het aantal keer dat een bericht door andere paginabeheerders (particulieren of organisaties) wordt gedeeld.

Twitter

Het Twitteraccount van Het Groene Woud heeft eind 2019 het aantal van 1.495 volgers bereikt (ten opzichte van 1.450 eind 2018). Dit is dus een stijging van 45 volgers.

Het totale aantal geplaatste berichten in 2019 is 263 (ten opzichte van 297 in 2018). Dit is gemiddeld één bericht per 1,3 dagen. Let wel: dit is exclusief het talrijke aantal retweets (interessante berichten van andere accounts) die Het Groene Woud deelt.

Het aantal 'tweet-impressions' (het totale bereik van de verstuurde tweets) ligt gemiddeld op 9.833 impressions per maand (ten opzichte van 12.341 impressions per maand in 2018).

In totaal is Het Groene Woud in 2019 583 keer in een 'mention' verschenen (Hierbij wordt in een bericht van anderen over Het Groene Woud gepraat. Het Groene Woud krijgt daar melding van mits @inHetGroeneWoud of #inhetgroenewoud wordt gebruikt). Dit is gemiddeld bijna 50 keer per maand.

LinkedIn

Sinds 29 maart 2018 is Het Groene Woud ook actief op LinkedIn. Eind 2019 had het account 127 volgers (ten opzichte van 89 volgers eind 2018). In 2019 werden circa 70 unieke berichten geplaatst. Het aantal weergaven van deze berichten varieerde van 50 tot 500+.

Digitale nieuwsflitsen

In maart 2018 is overgestapt op het versturen van een wekelijkse digitale nieuwsflits, zodat betrokkenen en geïnteresseerden frequenter iets van Het Groene Woud horen. In 2018 werden er in totaal 33 nieuwsflitsen verstuurd.
In 2019 werden er in totaal 26 nieuwsflitsen verstuurd. Van januari tot en met juni gebeurde dit drie tot vier keer per maand. Sinds de zomer van 2019 zijn er minder uren voor algemene communicatieondersteuning van Het Groene Woud beschikbaar. In de periode juli tot en met december 2019 zijn er daardoor in totaal nog slechts vijf nieuwsflitsen verstuurd.
Eind 2019 is qua software de overstap gemaakt van MailPlus naar Spotler voor het versturen van de nieuwsflitsen. Dit gebeurde naar steeds gemiddeld ruim 1.400 mailadressen. Dit betekent dat er in 2019 exact 38.670 mails (in de vorm van nieuwsflitsen) zijn verstuurd (ten opzichte van 50.021 in 2018). Hiervan zijn er 13.946 daadwerkelijk open geklikt en is er vervolgens 1.868 keer doorgeklikt naar het volledige nieuwsbericht op de website.

Persberichten

Er zijn in 2019 41 persberichten verstuurd (in 2018 34x); dus circa 5 persberichten per 6 weken. Dit is inclusief berichten van ECCO en Carbon Valley.

7. Belangrijkste besluiten en voornemens 2020

De koers en samenwerking richting Van Gogh Nationaal Park wordt in 2020 onverminderd voortgezet. In de loop van het jaar zal duidelijk worden hoe Van Gogh Nationaal Park en Het Groene Woud zich tot elkaar gaan verhouden en hoe de toekomst van Het Groene Woud als deelnetwerk er uit gaat zien. De partners besluiten in de 2e helft 2020 over een mogelijk volgend vierjarenprogramma voor Het Groene Woud en hoe in dat geval de organisatie en financiering eruit zien.
September 2020 wordt een belangrijke maand voor Van Gogh NP en de Landschapstriënnale 2020, en daarmee dus ook voor Het Groene Woud.
Het Groene Woud zal vanuit haar loket initiatiefnemers, waar dat kan en wenselijk is, blijven begeleiden en ondersteunen en de samenhang blijven bewaken.
Het uvp 2017-2020 gaat zijn laatste uitvoeringsjaar in; projecten moeten uiterlijk eind 2020 zijn afgerond en in het eerste kwartaal 2021 worden verantwoord en met de financiers worden afgerekend. Twee projecten lopen daarna nog door: EVZ's (als dit project in 2020 kan starten) en ECCO (als gevolg van het Kapitalisatieproject). Brabants Bodem zal als zelfstandig project komende jaren verder worden uitgevoerd.
Er zullen in 2020 geen nieuwe projecten onder de vlag van Het Groene Woud worden geïnitieerd.

8. Financiën 2019 en begroting 2020

De verantwoording van de besteding van de verkregen middelen aan de provincie en de andere partners loopt via de jaarrekening van de stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud. Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor de verdeling van de gelden over de verschillende activiteiten binnen de overeengekomen begroting, behorende bij het uitvoeringsprogramma. Daarbij wordt verschil gemaakt tussen de projecten en de exploitatie van het

netwerk/streekhuis. Projecten zijn in principe neutraal voor de financiën; tegenover de kosten staan inkomsten in de vorm van bijdragen van (project)partners en begunstigden en/of subsidies.
De exploitatie is voor rekening van de stichting. Het eigen vermogen van de stichting is in 2019 met € 89.139,- afgenomen tot € 72.678,- negatief. Het hoofdbestuur heeft voor 2020 een begroting opgesteld om de financiën eind 2020 alsnog sluitend te laten zijn. Er wordt bezuinigd op personeelskosten, huisvestingskosten en bestuurs-kosten. Een aantal in 2019 'bevroren' diensten blijven ook in 2020 'bevroren'. Het werven van vrienden wordt onverminderd voortgezet.

De liquide middelen zullen in 2020 nijpend worden; het uvp moet begin 2021 worden afgerekend, waarna de laatste 20% van toegekende subsidies (van Europa, provincie en regiofonds Agrifood Capital) pas wordt uitbetaald. De provincie zal daarom worden verzocht de laatste 20% in 2020 alvast als voorschot uit te keren en met het Landschapsfonds zal worden gesproken over een mogelijke tijdelijke lening.

Liempde, 12 maart 2020

Drs. Y. Kortmann	J. Naaijkens	G. van Schijndel
Voorzitter	Secretaris	Penningmeester

JAARREKENING

Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud te Boxtel

Balans per 31 december 2019

(na resultaatbestemming)

	31-12-2019		*31-12-2018*	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Vorderingen				
Vorderingen op handelsdebiteuren	112.074		30.038	
Overige vorderingen en overlopende activa	17.766		1.016	
		129.840		31.054
Liquide middelen		265.332		272.162
Totaal		395.172		303.216

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Stichtingsvermogen				
Stichtingsvermogen		-72.678		16.461
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	140.195		35.378	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	280		125	
Overige schulden en overlopende passiva	327.375		251.252	
		467.850		286.755
Totaal		395.172		303.216

Staat van baten en lasten over 2019

		2019		*2018*
	€	€	€	€
Baten	202.487		173.759	
Inkoopwaarde van de baten	-42		-858	
Brutowinst		202.445		172.901
Lasten				
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	90.636		78.748	
Bijzondere posten	112.602		-2.061	
Huisvestingskosten	30.914		27.618	
Verkoopkosten	-		1.497	
Kantoorkosten	8.796		17.073	
Algemene kosten	48.636		52.279	
Totaal van som der lasten		291.584		175.154
Totaal van netto resultaat		-89.139		-2.253

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud is feitelijk gevestigd op Keefheuvel 1a, 5298 AH te Liempde, is statutair gevestigd in Boxtel en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 17132823.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud, statutair gevestigd te Boxtel, bestaan uit:

- het faciliteren van het netwerk Het Groene Woud, bestaande uit overheden, organisaties en ondernemingen die begaan zijn met en zich willen inspannen voor het Nationaal Landschap Het Groene Woud;
- het stimuleren en ondersteunen van de uitvoering van projecten op ruimtelijk, economisch en maatschappelijk gebied in het Groene Woud, uitgaande van internationaal, nationaal, regionaal en lokaal beleid op het gebied van landschapskwaliteit en duurzame plattelandsvernieuwing;
- het bevorderen van duurzame ontwikkelingen binnen het gebied van Het Groene Woud, zoals het versterken van de landschappelijke kwaliteit, het bevorderen van de biodiversiteit, de productie van duurzame energie en klimaatadaptatie;
- het versterken van de culturele identiteit van het Groene Woud;
- het bevorderen, ondersteunen en uitvoeren van innovatie ideeën binnen haar werkgebied gericht op realisatie van de streekdoelen;
- het bevorderen van nationale en internationale samenwerking zowel binnen als buiten haar werkgebied.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur van de stichting, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De financiële verantwoording is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving, waaronder de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1: Kleine organisaties zonder winststreven (hierna: C1).

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Grondslagen

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid, tenzij anders vermeld. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.
Baten worden verantwoord In het jaar waarin de baten is gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen In het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Activa

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen op handelsdebiteuren

	31-12-2019	*31-12-2018*
	€	€
Vorderingen op handelsdebiteuren	112.074	30.038

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2019	*31-12-2018*
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	231	1.016
Bijdragen Meijerijstad	17.535	-
	17.766	1.016

Liquide middelen

	31-12-2019	*31-12-2018*
	€	€
Rabobank BedrijfsBonusSpaarrekening	70.636	249.622
Rabobank Zakelijke rekening	194.693	22.537
Kas	3	3
	265.332	272.162

Passiva

Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het vermogen weergegeven:

	Stichtings-vermogen
	€
Stand per 1 januari 2019	16.461
Uit resultaatverdeling	-89.139
Stand per 31 december 2019	-72.678

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

	31-12-2019	*31-12-2018*
	€	€
Crediteuren	140.195	35.378

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2019	*31-12-2018*
	€	€
Vooruitontvangen projectsubsidies *1	231.614	180.962
Nog te betalen detacheringsbijdrage	86.018	27.386
Nog te betalen kosten	9.743	23.715
Biodiversiteit Duurzame Driehoek / Burger aan Zet	-	19.189
	327.375	251.252

*1 De vooruitonvangen projectsubsidies worden nader gespecificeerd in bijlage 1.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

Baten

	2019	2018
	€	€
Bijdragen partners	184.576	172.985
Verkopen webshop	208	760
Contante verkopen	-	14
Vrijval subsidie Biodiversiteit Duurzame Driehoek / Burger aan Zet	19.189	-
Projectoverschrijding Gastvrijheid HGW	-1.668	-
Overige	182	-
	202.487	173.759

Inkoopwaarde baten

	2019	2018
	€	€
Inkopen webshop	42	858

Lonen

	2019	2018
	€	€
Inhuur derden	34.971	1.684
Communicatie	27.876	36.490
Administratieve ondersteuning	26.318	32.648
Reis- en verblijfkosten	1.471	2.126
Projectbijdragen	-	5.000
Overige	-	800
	90.636	78.748

Bijzondere posten

	2019	2018
	€	€
Project HGW Loket	112.602	-2.061

Huisvestingskosten

	2019	2018
	€	€
Huur	30.914	27.618

Verkoopkosten

	2019	2018
	€	€
Promotieartikelen	-	1.497

Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud te Boxtel

Kantoorkosten

	2019	2018
	€	€
Kosten automatisering	7.389	14.066
Communicatiekosten	1.407	3.007
	8.796	17.073

Algemene kosten

	2019	2018
	€	€
Vacatievergoeding / vergaderkosten	22.990	18.268
Stimulering projectinitiatieven	20.000	8.226
Administratiekosten/accountant	9.128	16.861
Assurantiepremie	1.271	1.268
Projectvoorbereiding	572	-
Stimulering jongereninitiatieven	200	2.600
Advies	-	3.500
Overige algemene kosten	-5.525	1.556
	48.636	52.279

Liempde, 12 maart 2020

Y.C.T.J. Kortmann
Voorzitter

G.J.C.T. van Schijndel
Penningmeester

BIJLAGE(N)

Overzicht projecten

	Bijengezondheid	Ecco	Energietransitie	Agroforestry	Groene Slimme Specialisatie	Van Beleving naar Business	You(th) Challange	Carbon Valley	Klimaatadaptatie	HGW Loket	Voedselplan (We Are Food)
Ontvangen subsidie	-68.648	-91.200	-12.000	-90.000	-32.000	-24.000	-71.040	-360.000	-48.000	-80.000	-44.000
Overige bijdragen										-500	
Projectleiding	11.215	15.955					11.000			3.484	17.351
Coördinatie en verantwoording										35	2.500
Communicatie (uren)		1.666						1.532		165	2.029
Comminicatie (ontmoetingen)		1.413								509	
Inhuur derden										1.166	
Diensten										50	
ICT Kosten											
Voorbereidingskosten											
Projectkosten	13.137			31.363				132.584			
Saldo per 31 december 2017	-44.296	-72.166	-12.000	-58.637	-32.000	-24.000	-60.040	-225.884	-48.000	-75.091	-22.120
Mutaties 2018											
Ontvangen subsidie		-19.962									
Overige bijdragen	30.318	-70.499								-955	-161
Projectleiding	13.978	44.467					33.000			23.674	12.052
Coördinatie en verantwoording											
Communicatie (uren)		5.697						4.560		7.549	247
Comminicatie (ontmoetingen)		1.479								247	677
Comminicatie (drukkosten)										1.964	
Inhuur derden		78.280		15.161				7.554		54.448	814
Administratie		883									
Diensten										1.250	
ICT Kosten		27					57	27			
Voorbereidingskosten / diverse		6.227						219		435	202
Projectkosten				54.457				173.088			
Saldo per 31-12-18	0	-25.567	-12.000	10.981	-32.000	-24.000	-26.983	-40.436	-48.000	13.521	-8.289
Mutaties 2019											
Ontvangen subsidie		-122.532		-60.000		0		-60.000			
Overige bijdragen		-85.831							-37.000	-5.164	
Projectleiding		22.801					22.000			2.837	
Coördinatie en verantwoording		60.967									
Communicatie (uren)		8.639						4.193		1.313	
Comminicatie (ontmoetingen)											
Comminicatie (drukkosten)		134						68			
Inhuur derden		116.304		-3.073				16.702	2.400	18.267	
Administratie		932									
Diensten											
ICT Kosten		28					200	28		1.452	
Voorbereidingskosten / diverse		37.487								397	
Projectkosten				56.887				118.597		-112.623	
Overboeking van/naar ander project		-12.000	12.000			24.000				80.000	
Saldo per 31-12-19	0	1.362	0	4.795	-32.000	0	-4.783	39.152	-82.600	0	-8.289

Voedselplan (Voedseltuinen)	Voedselplan (Festival)	Internationaal (landschapstriënalle)	Internationaal op de Kaart op de Kaart (VGNP)	VAB's	Mozaïek Dommelvallei	Landschapsfonds Het Groene Woud	Brabants bodem	Gastvrijheid HGW	EVZ	Totaal
				-12.000						-932.888
					-11.338					-11.838
		6.970								65.975
					309					2.844
					165					5.557
										1.922
		2.839								1.166
		41								2.889
					2.609					41
										2.609
										177.084
0	0	9.850	0	-12.000	-8.255	0	0	0	0	-684.639
		-49.700			0					-69.662
-50					-10.000	-10.000				-61.348
										127.171
						9.582				
	473	5.513	699		5.078					29.816
		2.728								5.131
		444	1.830							4.238
		37.437			3.485					197.179
										1.250
			432		51					594
2.500		454	599		669		4.840	1.668		17.813
		13.485								241.030
2.450	473	20.211	3.560	-12.000	-8.972	-418	4.840	1.668	0	-180.962
		-24.000								-266.532
		40.000	-333.500		-40.000	-10.000				-471.495
										0
2.500										47.638
			68.652		1.588					63.467
			964		4.655					84.385
			1.992			420				5.619
		-31.039	229.368		-4.680				9.250	2.614
		48			394					353.499
										1.374
			170		67					0
		197	5.259		15.427	6.852		-1.668		1.945
										63.951
										62.883
			-104.000							0
										0
4.950	473	5.417	-127.535	-12.000	-31.521	-3.146	4.840	0	9.250	-231.614